Palkkatuki valtiontukena



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Valtiontuet ovat EU:n sisämarkkinoilla lähtökohtaisesti kiellettyjä

- **Kielto perustuu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohtaan, joka sisältää myös valtiontuen määritelmän.**
- **EU:n valtiontukisääntelyä sovelletaan ainoastaan silloin, kun kaikki SEUT 107(1) artiklaan sisältyvät valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät:**
  1) julkisia varoja kanavoidaan **yrityksiin eli taloudelliseen toimintaan**
     - taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla
  1) etu on valikoiva eli kohdistuu vain tiettyihin yrityksiin
  2) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tuensaajaa **ja**
  3) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
     - kauppavaikutuksen arviointi (toiminnan volyymi, verkkokauppa, toiminnan paikallisuus)

Pääsäännöstä, jonka mukaan valtiontuki taloudelliseen toimintaan on kielletty, on tehty lukuisia poikkeuksia

- Merkittävimmät poikkeukset palkkatukisääntelyn kannalta ovat

1. Komission yleinen ryhmäpoikkeusasetus (komission asetus 651/2014)
   - Asetuksen 6 jakso koskee epäedullisessa asemassa olevien ja alentuneesti työkykyisten työntekijöiden hyväksi myönnettävää tukea (→ palkkatukea)
   - Ryhmäpoikkeusasetuksessa määritellään mm. tukikelpoiset kustannukset ja tuki-intensiteetti (esim. 50 % tukikelpoisista kustannuksista)

2. Vähämerkityksistä eli ns. de minimis -tukea koskeva sääntö (komission asetus 1407/2013)
   - Jäsenvaltion yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 200 000 euroa minkään kolmen verovuoden jakson aikana. (Huom! Olemassa myös toimialakohtaisia de minimis -rajoja)

Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan kuuluvat palkkatuet

- **Palkkatuki ammatillisen osaamisen parantamiseen (7 luvun 2 §)**
  - →Taloudellista toimintaa harjoittavalle työnantajalle tukea voi myöntää 50 % palkkakustannuksista (pl. sivukulut) (7 luvun 5 §); ei muita määrällisiä rajoituksia
  - → Kohderyhmät vastaavat pääosin nykysääntelyä

- **Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen (7 luvun 7 §)**
  - →Tukea voi myöntää 70 % palkkakustannuksista (pl. sivukulut)

Palkkatuet, jotka eivät kuulu ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan

- **100 prosentin palkkatuki järjestöille (7 luvun 8 §)**
  →Tuki ylittää RPA:n tuki-intensiteetin
- **Tuki 60 vuotta täyttäneille pitkään työttömänä olleille (7 luvun 9 §)**
  →Tuen kesto ylittää RPA:n mukaisen enimmäiskeston
- **Tuki oppisopimuskoulutukseen (7 luvun 10 §)**
  → Tuen kesto ylittää RPA:n mukaisen enimmäiskeston

- **Jos tuki ei kuulu RPA:n soveltamisalaan ja tukea myönnetään taloudelliseen toimintaan, soveltuu tukeen de minimis –asetukset**

Valtiontukisääntelyn ulkopuolelle jäävät tuet

- Tuen myöntäminen muulle, kuin taloudellista toimintaa harjoittavalle työnantajalle tai
- tuen myöntäminen taloudelliseen toimintaan, jolla ei ole kauppavaikutusta

→ ei rajoitteita, koska valtiontukisääntely ei sovellu

- Palkkatuki kunnalle tai hyvinvointialueelle, kun näiden ei katsota toimivan markkinoilla
  → Kysymys ei ole taloudellisesta toiminnasta

- Työllistämistuki 55 vuotta täyttäneille
  - myönnetään kaikille ehdot täyttäville ilman harkintaa
  → Tuki ei valikoiva → valtiontukisääntely ei sovellu

De minimis –tuki yrityksille

- **Nykyisen JTYP-lain 7 luvun 6 §:n 1 momentissa säädetään RPA:n mukaisista tuista**
- **Nykyisen JTYP-lain 7 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan:**

  Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään muun kuin 1 momentissa tarkoitetun työttömän työnhakijan palkkaamiseen de minimis -tukena. Tämän lisäksi sen estämättä, mitä 1 momentin 2–4 ja 6 kohdassa säädetään, palkkatuki myönnetään de minimis -tukena, jos tuella palkattava on täyttänyt 60 vuotta ja ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä. Oppisopimuskoulutukseen palkkatuki myönnetään de minimis -tukena.

- → Ehdotetussa laissa ~~taloudellista toimintaa harjoittavalle työnantajalle~~ tuki taloudelliseen toimintaan myönnettäisiin de minimis –tukena, kun kysymys 60 v –tuesta tai oppisopimuskoulutukseen myönnettävästä tuesta
- yritysten on katsottu harjoittavan jo luonteensa puolesta sellaista taloudellista toimintaa, joihin valtiontukisääntely kohdistuu → ei erityistä kauppavaikutusarviota, vaan tuki myönnetään suoraan de minimis –tukena
- Lakiuudistuksella ei ole ollut tarkoitus muuttaa nykykäytäntöä tältä osin

100 prosentin palkkatuki järjestöille

- Mahdollista yhdistyksille, säätiöille ja rek. uskonn. yhdyskunnille.
- Kohderyhmänä 24 / 28 kk työttömänä olleet

- Myös 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis –tukena, jos tuki myönnetään taloudelliseen toimintaan, jolla olisi vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan → kauppavaikutuksen arviointi; kauppavaikutuksen arviointiperusteista säätämisestä asetuksessa luovuttaisiin → väljyyttä tapauskohtaiseen arviointiin

- Järjestöillä käytettävissään myös muut tuet samojen sääntöjen mukaan kuin muillekin tuen saajille
  - 50 % ammatillisen osaamisen parantamiseen, 70 % alentuneesti työkykyisen työllistymiseen sekä työllistämistuki 55 v. täyttäneiden työllistymisen edistämiseen

  → em. tuet eivät vaikuta eikä niitä lasketa mukaan de minimis tukeen
  - Tuki oppisopimuskoulutukseen ja 60 v. pitkään työttömänä olleen työllistymisen edistämiseen de minimiksenä, jos tuki myönnetään taloudelliseen toimintaan

Kauppavaikutuksen arvioinnin tarkastelu – Asetus 16 a §

Asetukseen ehdotettu muotoilu:

Työnantajan toiminnalla arvioidaan olevan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ainakin, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) myytyjen tavaroiden ja palveluiden arvo on vähintään 200 000 euroa vuodessa;
2) tavaroita ja palveluita on mahdollista tilata verkosta tai käyttää verkossa pois lukien tilanteet, joissa markkinointia tapahtuu verkossa, mutta tavara tulee noutaa tai palvelu kuluttaa 4 kohdassa tarkoitetun toiminta-alueen sisällä;
3) vähäistä suurempi määrä asiakkaista on muita kuin Suomessa asuvia luonnollisia henkilöitä tai Suomeen rekisteröityjä oikeushenkilöitä; **tai**
4) tavaroiden ja palveluiden tarjoaminen tapahtuu laajemmalla alueella kuin yhden keskuskunnan ja sen naapurikuntien muodostamalla toiminta-alueella tai yli 10 prosenttia asiakkaista asuu toiminta-alueen ulkopuolella.